

Monumentnummer*: 514088

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 februari 2000
Kadaster deel/nr 82689/46

Woonplaats* Sneek
Gemeente* Súdwest-Fryslân
Provincie* Fryslân

Kadastrale gemeente* Sneek
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2018

Omschrijving**

Inleiding

De KAPEL, horend bij het complex van de BEGRAAFPLAATS van de Rooms Katholieke St. Martinuskerk te Sneek ligt in de zuidoosthoek van het terrein en is naar het noordwesten gericht. De ontwerper van de kapel was architect J.W. Boerbooms uit Arnhem, die ook de doodgraverswoning, het toegangshek en de gemetselde voet van de Calvarieberg heeft ontworpen. Aannemer voor de bouw van de kapel was J. van der Steele te Sneek, die het werk leverde voor f 10.150,-. In december 1892 werd de kapel opgeleverd. In de gevelsteen, die in de oostgevel is geplaatst, is te lezen: "Th.B. 18 15/9 92" ter herinnering aan de eerste steenlegging door pastoor-deken Theodorus Brouwer. Pastoor Brouwer was lid van het St. Bernulphus gilde, dat voorstander was van het gebruik van de neogotische stijl.

De kapel is in een vrij sobere stijl gebouwd, herkenbaar binnen de traditionele bouwtrant, gebruikelijk voor een dergelijk kerkelijke gebouw, waarbij elementen van neo-romaans en de neo-gotiek naast elkaar worden gebruikt.

De kapel is in 1990 grondig gerestaureerd door aannemersbedrijf Bootsma te Oosterwierum. Van het INTERIEUR van de kapel komt uitsluitend het natuurstenen ALTAAR in aanmerking voor bescherming van rijkswege; ook het altaar is in 1990 gerestaureerd. De kapel had oorspronkelijk geen altaar. Kort na de bouw van de kapel is, na toestemming van de aartsbisschop van Utrecht, in 1906 het huidige altaar geplaatst. Aan dit altaar kon een keer in de maand, van april tot november, een Heilige Mis kon worden opgedragen. Het altaar werd, dankzij een gift van dhr. R.J. Visser, voor F 300,- door de Firma Wed. L. te Riele te Deventer geleverd. De églomisééplaten aan de voorkant van het altaar zijn vervaardigd door W. Mengelberg te Utrecht. Bij de restauratie is het stucwerk in de kapel geheel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vernieuwd; ook het meubilair is vervangen. De vernieuwde interieur-onderdelen komen niet in aanmerking voor bescherming van rijkswege vanwege het ontbreken van monumentale waarde.

Omschrijving

De kapel heeft een rechthoekige plattegrond, is 10 meter lang en 5 meter breed en wordt gedekt door een zadeldak met ruitvormige leien. De achterzijde bestaat uit een driezijdige absis. Op de nok staat een dakruiter met klok (uit 1949) op twee gebintvormige pilaartjes; op de achtkante spits staat een gietijzeren kruis. De gevels zijn uit bruine Waalse baksteen opgetrokken en worden door siersteunberen in traveeën verdeeld, waarin de vensters zijn geplaatst. De voorgevel, een tuitgevel met toppilaster, wordt aan weerszijden door twee steunberen versierd en op de top afgerond door een gemetselde daklijst. In het midden bevindt zich de hoofdingang. Boven de brede, dubbele houten ingangdeur bevindt zich een groot drielichts-venster met driepas-achtige boog. Hierboven, in de top, drie spitsvormige spaarvelden met ontluuchtingsgaten en roosters, met brede gemetselde tussenstijlen en in het midden een houten vierkante zolderdeur. De vensters in de gevels, tien in totaal, zijn alle van glas-in-lood voorzien. Acht glas-in-lood ramen zijn afkomstig uit de St. Martinuskerk te Martenshoek bij Hoogezand-Sappemeer en vervaardigd in het atelier Nicolas & Zonen uit Roermond. Deze zijn in de koorafsluiting geplaatst en in de voorgevel. Van de vensters in de zijgevels heeft er één een bloemrozet uit de kerk in Martenshoek, de andere rozetten zijn nagemaakt. Het natuurstenen altaar, in de absis, staat op een rechthoekige stenen verhoging met betegeld vierkant motief in het midden en is voorzien van een gedecoreerd antependium. Hier worden van links naar rechts, binnen de omlijsting van drie neo-gotische spitsvensterachtige ruimtes zijn Paulus, Christus en Job afgebeeld. De afbeeldingen worden gescheiden door dunne zuiltjes. De bijbehorende teksten verwijzen naar de eenwording van Christus (Fil. 3:9 en 29, Joh. 11:25 en Job 19:25). Op de opstaande rand aan de achterzijde van de altaarsteen is te lezen: "Esca viatorum domuit qui crimina mundi et mortem iussit mortuus ipse mori". Op het altaar staat een klein, koperen crucifix.

Waardering

De kapel met altaar, horend bij het complex van de R.K. begraafplaats uit 1892 van de St. Martinuskerk te Sneek, is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als essentieel onderdeel van een complex dat cultuurhistorisch van nationaal belang is en een bijzondere uitdrukking is van een bestuurlijke en geestelijke ontwikkeling;
- vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- vanwege de architectonische gaafheid van het exterieur;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van het complex en de stedelijke omgeving;
- vanwege de typologische zeldzaamheid op provinciaal niveau.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kapel (F)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument